

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr: 2017-12991
Den 29. september 2017

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 17. oktober 2017

SAMLENOTAT

<u>1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017 (udkast til konklusioner)</u>	2
<u>2. Rule of Law (retsstatsprincipper)</u>	5
<u>3. Implementering af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning (IIA)</u>	7
<u>4. Iværksættelse af forhandlinger om en bred aftale med Den Kirgisiske Republik.....</u>	9

1. Forberedelse af møde i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017 (udkast til konklusioner)

KOM-nummer foreligger ikke.

1. Resumé

Rådet (almindelige anliggender) vil på mødet den 17. oktober 2017 drøfte udkast til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017. Udkastet til konklusioner foreligger endnu ikke. Hovedemnerne for mødet i Det Europæiske Råd ventes at være migration (herunder håndtering af den aktuelle situation samt drøftelser af det fælles europæiske asylsystem), eksterne relationer (herunder Tyrkiet og forventeligt Nordkorea), samt status på den digitale dagsorden og forsvarssamarbejdet. Det kan ikke udelukkes, at der også kan komme en drøftelse af EU's fremtid.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

Der vil på rådsmødet (almindelige anliggender) den 17. oktober 2017 være en drøftelse af udkastet til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017. Udkastet foreligger endnu ikke.

Hovedemnerne for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober ventes at være migration, den digitale dagsorden, forsvarssamarbejdet og eksterne relationer, herunder ift. Tyrkiet. Det kan desuden ikke udelukkes, at der kommer en drøftelse af EU's fremtid, EU's eksterne relationer fsva. Nordkorea og evt. handelspolitik.

Migration

Det Europæiske Råd ventes på mødet den 19.-20. oktober at drøfte såvel interne som eksterne aspekter af migration. Fsva. de eksterne aspekter forventes Det Europæiske Råd at drøfte de tiltag, der er taget for at dæmme op for de irregulære migrantstrømme på samtlige ruter, herunder konsolidering af indsætterne. Derudover ventes Det Europæiske Råd at drøfte yderligere tiltag fra EU og medlemslandene, især med henblik på at støtte de medlemslande, der er direkte påvirket eller involveret, samt at forstærke samarbejdet med UNHCR, IOM og oprindelses- og transitlande. Fsva. de interne aspekter, forventes der en drøftelse af status for arbejdet med reform af det fælles europæiske asylsystem.

Det digitale Europa

På Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober forventes som opfølgning på det uformelle digitale topmøde den 29. september 2017 en drøftelse af, hvordan EU bedst kan imødekomme den digitale revolutions udfordringer samt udnytte dens muligheder. Den estiske premierminister ventes at afrapportere fra topmødet. Det er samtidig forventningen, at Det Europæiske Råd vil drøfte status for implementeringen af the digitale indre marked.

Forsvarssamarbejde

Der ventes en drøftelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik med fokus på forberedelserne af et forstærket forsvarssamarbejde. Stats- og regeringscheferne genbekræftede senest på mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. juni 2017 deres fokus på at styrke EU-samarbejdet vedrørende sikkerhed og forsvar. Rådskonklusionerne fra mødet udtrykte bl.a. også enighed om behovet for at oprette et forstærket samarbejde (Permanent Structured Cooperation, PESCO), der giver de medlemslande, som kan og vil, mulighed for at samarbejde yderligere på sikkerheds- og forsvarsområdet. I rådskonklusionerne fik medlemslandene i opdrag at fastlægge en fælles liste med de kriterier og forpligtigelser, som medlemslandene vil skulle leve op til, hvis de ønsker at tilslutte sig PESCO, samt bud på konkrete PESCO-projekter. Danmark forventes ikke at kunne deltage i PESCO som følge af forsvarsforbeholdet.

Eksterne relationer

Der ventes en drøftelse af EU's eksterne relationer ift. Tyrkiet. Den tyske kansler meddelte den 3. september d.å., at hun aldrig havde ønsket Tyrkiet som medlem af EU, og at hun ville tale med kolleger (i EU) om, hvorvidt man kunne nå en fælles position og afslutte optagelsesforhandlingerne. Statsministeren og udenrigsministeren bakkede dagen efter op om den tyske kansler med budskab om, at optagelsesforhandlingerne med Tyrkiet bør stoppes. Samtidig har regeringen understreget, at Tyrkiet er en vigtig samarbejdspartner for EU og spiller en afgørende rolle eksempelvis i håndteringen af migrationsudfordringen og bekæmpelse af terrorisme. I lyset af situationen i Nordkorea kan der også forventes en drøftelse herom.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til konklusioner for Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017 foreligger endnu ikke. Konklusionerne ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsetninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Disse kan ikke på nuværende tidspunkt vurderes.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdninger kendes ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at hilse udkastet til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017 velkommen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Rule of Law (retsstatsprincipper)

KOM-nummer foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På mødet i Rådet (almindelige anliggender) den 17. oktober 2017 vil den årlige generelle drøftelse af Rule of Law (retsstatsprincipper) finde sted for tredje gang efter vedtagelsen af rådskonklusioner herom i december 2014. Drøftelserne i 2015 og 2016 havde fokus på hhv. retsstatsproblematikker i en digital tidsalder og migration. Formandskabet har oplyst, at drøftelsen vil omhandle mediepluralisme i en digital tidsalder.

2. Baggrund

Den 16. december 2014 vedtog Rådet (almindelige anliggender) konklusioner om retsstatsprincipper i EU. Det skete blandt andet på baggrund af et brev, som den tyske, danske, nederlandske og finske udenrigsminister sendte til Kommissionsformanden i marts 2013. Firelande-brevet var en opfordring til at sikre en bedre monitorering af og dialog om beskyttelsen af EU's grundlæggende værdier, demokrati og retsstatsprincipper i medlemslandene. Tanken var at styrke dialogen inden for EU om eventuelle problemer, som medlemslandene måtte have med efterlevelse af EU's værdier. Kommissionen har efterfølgende vedtaget en meddelelse om retsstatsprincippet i EU, der indeholder en mekanisme for Kommissionens håndtering af en situation, hvor der sker brud på retsstatsprincipperne i EU.

I konklusionerne fra december 2014 blev det vedtaget, at Rådets (almindelige anliggender) rolle skulle være komplementær til Kommissionens retsstatsmekanisme, der blev etableret i foråret 2014, bl.a. i form af årlige generelle drøftelser i Rådet. Den første årlige drøftelse fandt sted i Rådet (almindelige anliggender) den 17. november 2015 og omhandlede retsstatsproblematikker i en digital tidsalder. Den anden årlige drøftelse fandt sted den 24. maj 2016 og omhandlede migration.

Af rådskonklusionerne om Rådets dialog om retsstatsprincipperne i EU af december 2014 fremgår det ligeledes, at den årlige dialog skal evalueres hvert andet år. Første evaluering fandt sted i Rådet (almindelige anliggender) den 15. november 2016. Forud for rådsmødet havde Danmark i samarbejde med en række like-mindede lande udarbejdet et non-paper, der lagde op til en fastholdelse af Rådets Rule of Law-dialog samt en tilkendegivelse af, at man ville arbejde for en styrkelse af den årlige dialog. På rådsmødet (almindelige anliggender) den 15. november 2016, hvor mekanismen blev evalueret, var der stor opbakning til Rule of Law blandt medlemslandene, men også ønsker om, at retsstatsdialogen blev styrket. Samtidigt konkluderedes det, at muligheden for "peer-reviews" tages op i forbindelse med den kommende evaluering, som vil finde sted i 2019.

3. Formål og indhold

Formandskabet har oplyst, at drøftelserne vil omhandle mediepluralisme i en digital tidsalder

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af retsstatsprincipper i EU forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådet støtte til at gennemføre de årlige drøftelser af retsstatsprincipper i EU baseret på principper om objektivitet, ikke-diskriminering og ligebehandling på linje med Rådets (almindelige anliggender) konklusioner fra december 2014.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter drøftelserne af retsstatsprincipper i EU på mødet i Rådet (almindelige anliggender). Fra dansk side har man lagt vægt på ikke at svække dialogen og om muligt styrke den ved en fokusering på de reelle retsstatsudfordringer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. De tidligere årlige drøftelser samt rådskonklusionerne blev forelagt til orientering den 20. maj 2016, den 3. november 2015 samt den 12. december 2014 i forbindelse med drøftelserne i Rådet (almindelige anliggender).

3. Implementering af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning (IIA)

KOM-nummer foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning trådte i kraft den 13. april 2016. På rådsmødet (almindelige anliggender) den 17. oktober 2017 forventes en orientering om status for implementeringen af aftalen i Rådet. Detaljer om punktets indhold er dog ikke fremlagt endnu.

2. Baggrund

Den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning trådte i kraft den 13. april 2016. I oktober 2016 orienteredes rådsmødet (almindelige anliggender) om status for implementering af aftalen. Punktet på rådsmødet (almindelige anliggender) den 17. oktober 2017 forventes at være en lignende afrapportering fra formandskabet om arbejdet med at implementere den inter-institutionelle aftale, idet der endnu ikke foreligger yderligere information.

3. Formål og indhold

Det er forventningen, at formandskabet vil orientere Rådet (almindelige anliggender) om status for implementeringen af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Implementeringen af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning vil i sig selv ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet. De dele af aftalen, der kan medføre bedre EU-lovgivning, kan derimod medføre positive konsekvenser for samfundsøkonomien og erhvervslivet, idet aftalen blandt andet sigter mod bedre regulering, som vil reducere unødvendige byrder for virksomheder, myndigheder og borgere.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådet ventes at tage orienteringen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Rådet følger implementeringen af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning.

11.Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2016.

4. Iværksættelse af forhandlinger om en bred aftale med Den Kirgisiske Republik

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har fremlagt forslag til forhandlingsdirektiver for en ny bred aftale med Den Kirgisiske Republik, der skal modernisere og afløse den gældende partnerskabs- og samarbejdsaftale fra 1995. Den Kirgisiske Republik ønsker at styrke det bilaterale samarbejde med henblik på at diversificere sine økonomiske partnerskaber og som en anerkendelse af sine resultater, når det gælder demokratisk omstilling. Den Kirgisiske Republik har siden 2014 givet udtryk for sit ønske om at indlede forhandlinger om en ny partnerskabs- og samarbejdsaftale for yderligere at udvikle de områder, der er omfattet af den gældende partnerskabs- og samarbejdsaftale og ajourføre de dele, som henviser til den postsovjetske realitet i 1990'erne. Aftalen vil styrke den politiske dialog og samarbejdet mellem EU og Den Kirgisiske Republik og sende et signal til andre lande i regionen om EU's vilje til at støtte politiske reformer.

2. Baggrund

Det eksisterende grundlag for EU's samarbejde med Den Kirgisiske Republik er en partnerskabs- og samarbejdsaftale, som blev undertegnet i Bruxelles den 9. februar 1995.

Siden undertegnelsen af den gældende partnerskabs- og samarbejdsaftale har EU's politiske strategi over for Centralasien, herunder de bilaterale forbindelser mellem EU og Den Kirgisiske Republik, udviklet sig. EU-strategien for Centralasien blev vedtaget i 2007. Det forventes, at den kommende aftale vil bidrage til realiseringen af EU's strategiske interesser i Centralasien, således som de er defineret i strategien. Det er meningen, at aftalen skal opfylde de politiske målsætninger, som Rådet har vedtaget, navnlig for så vidt angår princippet om differentiering, og således afspejle de centralasiatiske partnerses forskellige politiske og økonomiske ståsteder og de enkelte centralasiatiske landes ambitioner om at udvikle bilaterale forhold til EU.

Den planlagte aftale er relevant for Europa-Kommissionens overordnede prioriteter for 2014-2019 om at fremme EU's stilling som en stærkere global aktør. Aftalen vil bidrage til gennemførelsen af EU's globale strategi (øget modstandsdygtighed hos stater og samfund mod øst, der strækker sig ind i Centralasien, og forbindelser mellem Europa og Asien). Dette er også i tråd med de fem principper i EU's politik over for Rusland, der omfatter styrkelse af forbindelserne mellem EU og de østlige partnerlande og andre nabolande, navnlig i Centralasien.

EU har den 21. december 2015 undertegnet en udvidet partnerskabs- og samarbejdsaftale med et andet centralasiatisk land, Kasakhstan.

Retsgrundlaget for henstillingen er artikel 218, stk. 3 og 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmøde (TEUF). Da det nærmere indhold af aftalen ikke er kendt på det tidspunkt, hvor forhandlingerne indledes, er henstillingen ikke baseret på et materielt retsgrundlag. I overensstemmelse med artikel 218, stk. 4, i TEUF foreslås det, at Rådet udpeger Gruppen vedrørende Østeuropa og Centralasien (COEST) som det særlige udvalg, som forhandlingen skal føres i samråd med. Handelspolitikudvalget høres om de handelsrelaterede dele af aftalen.

Forhandlingsdelegationen vil bestå af Europa-Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant.

Aftalens retlige status vil blive fastlagt ved forhandlingernes afslutning på grundlag af en analyse af de enkelte bestemmelseres nøjagtige anvendelsesområde.

3. Formål og indhold

Ifølge forhandlingsmandatet bør den nye aftale mellem EU og Den Kirgisiske Republik indeholde en række elementer omkring politisk dialog, fredelig konfliktløsning, respekt for menneskerettighederne, for retsstatsprincipperne og de demokratiske principper samt om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben og håndvåben. Brud på disse bærende principper vil kunne medføre suspension af aftalen.

Der vil også skulle indeholdes elementer omkring bæredygtig udvikling og miljøbeskyttelse og tilpasning til klimaforandringer.

For at sikre en effektiv realisering af de politiske mål for samarbejdet mellem EU og Den Kirgisiske Republik forudses den nye aftale yderligere at indeholde bestemmelser om bl.a.:

- dialog om demokrati og retsstatsprincipper, herunder fortsat fremskridt i den juridiske reformproces,
- dialog om udenrigs- og sikkerhedspolitik herunder med fokus på konfliktforebyggelse,
- elementer relateret til pengehvidvask, kampen mod organiseret kriminalitet, kampen mod terrorisme o.l.,
- en række handelspolitiske elementer baseret på den eksisterende samarbejdsaftale i overensstemmelse med relevante WTO-bestemmelser samt bestemmelser om toldsamarbejde og handelsfremme,
- en række samarbejdsområder inden for økonomisk og bæredygtig udvikling, såsom statistik, energi, transport, miljø, klimaforandringer, bankvæsen, turisme, landbrug o.a.,
- andre samarbejdsområder, såsom forbrugerbeskyttelse, sundhed, uddannelse, kultur og sport, og
- muligheden for at Den Kirgisiske Republik kan modtage finansiel støtte fra EU, herunder hvorledes denne skal forvaltes.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal godkende aftalen og vil blive orienteret på alle trin i proceduren i overensstemmelse med artikel 218, stk. 10, i TEUF.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forslaget berører ikke dansk ret. Forhandlingsmandatet lægger op til, at Danmarks, Storbritanniens og Irlands særstilling fastholdes for de dele af aftalen, hvor dette er relevant.

7. Konsekvenser

Forslaget forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

Såfremt aftalen fører til finansiel støtte fra EU til Den Kirgisiske Republik, vil der være konsekvenser for EU's budget og dermed også statsfinanserne.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed blandt EU's medlemslande om at åbne forhandlinger med Den Kirgisiske Republik om en ny aftale.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens holdning, at det i lyset af relationerne mellem EU og Den Kirgisiske Republik er ønskeligt at indgå en ny aftale som afløser for den eksisterende partnerskabs- og samarbejdsaftale.

På den baggrund støtter regeringen, at Rådet bemyndiger Europa-Kommissionen til at føre forhandlinger om aftalen mellem EU og Den Kirgisiske Republik som afløser for den eksisterende partnerskabs- og samarbejdsaftale.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.